

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Landstinget. № 130.

41de Møde.

Fredagen den 5te April.

(Forts.)

Orsted (fortsat): Dersom saaledes Afsløsningen bestemmes paa en Tid, da Arbejdsprisen er høj, saa vil han kunne komme til at betale Arbejdet saaledes, at han under forandrede Forhold ikke vil kunne gjøre Udvei til Betaling. Arbejdsprisen kan især nedsættes, Arbejdet blive meget indskrænket, hvis der kommer en uheldig Periode for Landmanden, som desværre let kan indtræffe; da vil maaskee den Mæsse Arbejder ikke blive foretagen, som i den senere Tid til Productionens Forøgelse er skeet, og som Følge deraf vil Arbejdet blive mindre. Søvrigt kan jeg ikke lade ubemærket, at, saa rigtigt det vistnok er, at Afsløsning af Huusmands-Pliktarbejdet kun kan finde Sted paa hans Begjering og ikke efter Eierens, vil man her see, hvorledes den Gjensidighed, der efter hvad der blev yttret til Fordeel for Udkastet angaaende Høveriets Afsløsning, skulde være betinget af Lovgivningens Retfærdighed, aldeles ikke finder Sted. Jeg erkjender meget godt, at her ikke kan eller bør finde Gjensidighed Sted med Hensyn til Pliktarbejdet, men, naar man antager, at denne Gjensidighed var nødvendig for at forsvare Lovgivningens Retfærdighed, indsees ikke rettere, end at det er et godt Beviis paa, at en saadan tvungen Afsløsning ikke kan blive retfærdig. Hvad Enkeltighederne angaaer, skal jeg foreløbig blot gjøre den Bemærkning ved Titelen, der gives Udkastet, nemlig: „Udkast til en Lov om Afsløsning af det Pliktarbejde, der forinden Udstedelsen af Fredg. af 27de Mai 1848 er betinget af Huse og Boliger paa Landet“, at der dog hellere maatte staae Kundgjørelse; der kan nemlig være oprettet Contracter mellem Forordningens Udstedelse og Kundgjørelse; disse Contracter ere gyldige, og efter det almindelige

Princip i Udkastets § 1 skulle de ligesaavel afløses som den, der er indgaaet for Forordningen blev udstedt. Naar i § 2 tales om Huusmand med eller uden Jord og Boliger paa Landet, er det mig ikke klart, om dette „Bolig“ skulde være noget forskjelligt fra Huse, som forhen er nævnt, eller om det maaskee sigter til Jnderstestuer. Forsaavidt her tales om, at det er paa Landet, seer jeg ikke, hvorledes jeg kan forbinde det med § 2, hvori det er forudsat, at saadan Afsløsning og kan finde Sted med Hensyn til det Pliktarbejde, der skal svares af Huse, som ere opførte paa Kjobstadjord. Forsaavidt der tales om Leiere, indseer jeg ikke, hvad Betydning det kan have at berettigede Huusmanden til at afløse det Pliktarbejde, som er bestemt ved Leiecontracten. Leiecontracter oprettes i Regelen kun for ee Aar, og dersom Huusmanden vil frigjøre sig for Arbejdet, uden at Eieren er villig dertil, vil han naturligtvis ikke faae Leiecontracten fornyet, og, da han let kan blive sat ud af Bestiddelse af det leiede Huus med Jord og ligesaa tidligt, som Afsløsningen kan blive bestemt paa den foreskrevne Maade, seer jeg ikke det kan have nogen Betydning, at han kan faae afløst. Der er adskillige Slags Huse, hvor Arbejdet, Huusmændene skulle forrette, bestaaer i visse vedvarende Forretninger; man kan f. Ex. nævne Skovfogeder, Gartnere o.s.v. Jeg troer rigtignok ikke, her vil kunne opstaae praktiske Betænkkeligheder, fordi de, der have faaet saadanne Huse, ikke ville være tjente med at afløse Arbejdet, da Betalingen derfor vistnok vilde overstige den Fordeel, han vilde have af at beholde Huset. Maaskee ogsaa alle disse Personer kunne henregnes til dem, der staae i fast Tjeneste, og med Hensyn til hvilke der altsaa er gjort en Undtagelse. Jeg veed ikke, hvorvidt man ogsaa kunde henregne det til det Arbejde, som maatte afløses, naar en Beboer af et Huus havde paataget sig et Arbejde, som